

Motion till riksdagen 2006/07:N2

av Anne Ludvigsson m.fl. (s)
med anledning av skr. 2006/07:23

Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning 2006– 2008

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om betydelsen av att den nationella handlingsplanen för tillväxt och sysselsättning inom ramen för Europeiska unionens Lissabonstrategi lyfter fram det sociala företagandet som en del av arbetsmarknaden för att uppnå målen i Lissabonstrategin vad gäller såväl integrering av arbetskraft som ökad sysselsättning, ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling.

Motivering

Sysselsättningen är ett viktigt mål för samtliga stater inom EU. De sociala företagen är en god kraft som kan komplettera och stärka de offentliga insatserna – vara en del av arbetsmarknaden.

I många länder inom EU har den sociala ekonomin och det sociala företagandet en tydligare roll än i Sverige och spelar en allt större roll i EU:s medlemsstater när det gäller att skapa förutsättningar för utanförställda grupper att etablera sig på arbetsmarknaden.

Den sociala ekonomin svarar för 8–10 % av den europeiska ekonomin. Det finns minst en kvarts miljon kooperativa företag med 150 miljoner medlemmar och 6 miljoner medarbetare. Och den sociala ekonomin växer mer än näringslivet i övrigt.

Den sociala ekonomin finns överallt, i föreningsvärlden, i de stora konsumentkooperativa företagen inom detaljhandel och bank, den finns i traditionella industribranscher men också i högteknologi och nya tjänstenäringsar.

I Storbritannien har regeringen i november 2006 fattat beslut om en nationell handlingsplan, och sedan 2003 finns ett nationellt institut för att främja

Fel! Okänt namn på

det sociala företagandet. I Italien och i Spanien finns särskilda lagar för det sociala företagandet för att underlätta start, finansiering och drift. I Finland finns sedan några år en lag om socialt företagande, och även i Polen och Portugal. Inom ramen för programmet Equal inom Europeiska socialfonden pågår utvecklingsarbete i alla medlemsstater och ett omfattande erfarenhetsutbyte i transnationella projekt och i form av en serie *Learning seminars*.

Även i Sverige blir de sociala företagen allt fler, och utvecklingsarbete pågår för att utveckla metoder, affärskoncept, utbildning och relationerna till beslutande myndigheter. Idag finns ca 200 sociala företag som omfattas av följande definition:

- ? har som ändamål att integrera personer i samhälle och arbetsliv,
- ? huvudsakligen återinvesterar sina vinster i egna eller liknande verksamheter,
- ? skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt,
- ? är fristående från offentlig verksamhet.

Tillsammans har dessa företag ca 5 000 medarbetare och potentialen är stor. Under 2005–2006 har ett omfattande arbete gjorts med att ta fram och pröva en metod för att mäta den samhällsekonomiska nyttan, nämligen socioekonomiska bokslut. De två första studierna visar att varje medarbetare i de undersökta företagen Vägen ut! Kooperativen och Basta Arbetskooperativ innebär en total samhällsvinst på ca 1 miljon kronor per år och medarbetare.

Medarbetarna i de sociala företagen har ofta arbetshinder på grund av funktionshinder (psykiska, socialmedicinska eller fysiska) men även för långtidsarbetslösa och långtidssjuka med särskilda behov av stöd kan det sociala företagandet utgöra vägen från bidragsberoende till arbete. Affärsverksamheten i företagen är ofta en kombination av försäljning av platser till offentlig sektor och en produktion av varor och tjänster.

Det finns ett europeiskt forskningsnätverk, EMES, som har gjort empiriska studier av det sociala företagandet i de flesta EU-länder. Även svenska forskare har deltagit i detta arbete.

I den förra regeringens skrivelse 2005/06:23 fanns följande text med på s. 44:

Sociala företag kan spela en betydelsefull roll i arbetet med att integrera utsatta grupper både i samhälle och i arbetsliv. Dessa företag möjliggör övergång från passivt försörjningsstöd till rehabilitering, utbildning och arbete på ett effektivt sätt, utifrån ett entreprenörskap som utvecklar nya affärsområden och nya verksamheter. De kan därigenom bidra till både ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning. Inom ramen för Equal-projektet "Socialt företagande" har ett förslag till handlingsplan utarbetats i syfte att förbättra förutsättningarna för socialt företagande. I projektet samverkar sociala företag, rådgivare, intresseorganisationer, Nutek och ESF-rådet.

I regeringens skrivelse 2006/07:23, det reviderade handlingsprogrammet för tillväxt och sysselsättning inom ramen för Europeiska unionens Lissabonstrategi, finns det inte längre med någon text om socialt företagande.

Fel! Okänt namn på

Sverige tillsammans med Italien, Storbritannien, Spanien, Finland, Polen och Portugal bör lyfta fram det sociala företagandet som en viktig del av arbetsmarknaden för att klara de uppställda målen i Lissabonstrategin. Och i det reviderade handlingsprogrammet bör den breda uppslutning som faktiskt finns om det sociala entreprenörskapet och de sociala företagens betydelse tydligt klargöras.

Stockholm den 13 december 2006

Anne Ludvigsson (s)

Christer Adelsbo (s)

Anders Karlsson (s)

Inger Jarl Beck (s)